

citigen[★]Z

www.citigenz.eu

PRIPOROČILA

**ZA BOLJŠE IZOBRAŽEVANJE
O EVROPSKI UNIJI NA
PODROČJU MLADINE**

Co-funded by
the European Union

Povzetek

V okviru Erasmus+ projekta CitiGen'Z so bili pripravljeni in raziskani novi načini za spodbujanje občutka pripadnosti med evropsko mladino, s posebnim poudarkom na "generaciji Z". Na spletni strani www.citigenz.eu lahko sicer najdete nove metode za ozaveščanje o Evropski uniji, vendar pa smo se odločili tudi, da je skrajni čas, da z vami delimo svoje zaključke glede tega, kako izboljšati izobraževanje o EU na splošno!

Projekt je mladinske delavce in mlade Evropejce spodbudil k razmisleku o izobraževanju o Evropi in o EU. Njihovi zaključki so predstavljeni v nadaljevanju v treh delih, ki se med seboj dopolnjujejo:

- 1. Pregled izobraževanja o EU, ki zagotavlja podrobnejši pregled partnerskih držav** in poudarja vrzeli, v katerih formalni sistemi ne zadostujejo za samostojno izobraževanje mladih v zvezi z Evropsko unijo kot tako, kar kaže na potrebo po zagotavljanju podpore za mladinsko delo kot dopolnilne podpore za izobraževanje o EU.
- 2. Konkretna, preverjena priporočila mladinskih strokovnjakov**, ki odražajo uspešne pristope in dobre prakse za izboljšanje izobraževanja o EU v mladinskem sektorju.
- 3. Lastno mnenje mladih udeležencev, ki predstavljajo inovativne projektne ideje**, s katerimi bi se izboljšalo izobraževanje o EU in ki so jih razvili mladi Evropejci v okviru metodologije "Ideaton" iskali lastne konkretne rešitve za socialne izzive.

Trenutno stanje Izobraževanje o EU v Evropski uniji

Pristopi k izobraževanju o EU se razlikujejo po vsej Evropi, vendar je na splošno jasno vsaj eno: **formalno izobraževanje samo po sebi ne more spodbujati globokega, aktivnega občutka evropskega državljanstva, ki si ga želijo mladi Evropejci.**

Naše partnerske države, predstavljene na naslednjih straneh, odlično ponazarjajo, na kakšen način se **teme, povezane z EU, obravnavajo v šolah in v učnih načrtih**, vendar so njihova prizadevanja pogosto razdrobljena in površna. Učiteljem pogosto **primanjkuje specializiranega usposabljanja na področju EU**, učni načrti pa dajejo prednost nacionalnim temam, zato je v razredu premalo časa posvečenega temam, povezanim z EU. Vladne pobude in posebne kampanje sicer pomagajo pri ozaveščanju, vendar je njihov splošni učinek oslavljen, ker so del širših shem "državlanske vzgoje". **Civilna družba in mediji poskušajo premostiti vrzeli** z delavnicami, razpravami in ozaveščanjem, vendar se soočajo z izzivi, kot so kratkoročno financiranje, koncentracija v mestih in dejstvo, da je osredotočenost na EU mogoče opaziti **predvsem med volitvami ali v času kriz.**

Pa vendar želja mladih Evropejcev po spoznavanju EU ostaja močnejša kot kdajkoli prej! **74 % prebivalcev EU meni, da članstvo v EU koristi njihovi državi** (posebna raziskava Eurobarometra za leto 2025), **vendar le 46 % evropskih mladih meni, da resnično razumejo EU** (raziskava EP o mladih za leto 2024), **89 % pa se jih strinja, da bi morale šole izboljšati izobraževanje o pravicah in odgovornostih v EU!** (2018 Flash Eurobarometer 455).

Ker samo na področju formalnega izobraževanja kratkoročno ni mogoče najti hitre rešitve, saj se šolski sistemi soočajo z lastnimi izzivi, izobraževanje pa je le podporna pristojnost EU, kar na primer omejuje njen vpliv na učne načrte, **je treba preučiti alternativno rešitev: okrepiti vlogo mladinskega sektorja pri soizvajanju izobraževanja o EU!**

V naslednjih razdelkih boste našli naša priporočila za udejstvovanje na tem področju, pa tudi rešitve mladinskih strokovnjakov za zagotavljanje boljše podpore mladinskemu sektorju in spodbujanje sinergij s formalnim izobraževanjem ter predloge mladih Evropejcev, ki vam bodo predstavili svoje idealne projekte za izboljšanje izobraževanja o EU s pristopom od spodaj navzgor.

Izobraževanje o EU

Stanje v Nemčiji

V Nemčiji **formalno izobraževanje le na kratko pokriva** Evropsko unijo. Tema je običajno del pouka družboslovja ali politike, **število ur predvsem v srednjih šolah je omejeno**, v poklicnem izobraževanju in usposabljanju pa se ta tema pogosto sploh ne obravnava. Kakovost izobraževanja o EU je v veliki meri odvisna od znanja in navdušenja posameznih učiteljev, pri čemer ne obstaja enotna ali stalna struktura v vseh razredih, **mnogim učiteljem pa se zdi, da niso dovolj kvalificirani za poučevanje o temah EU**. Zaradi tega učenci običajno zaključijo šolanje le s površnim razumevanjem institucij EU, njihovih pravic kot državljanov EU in delovanja demokracije v EU.

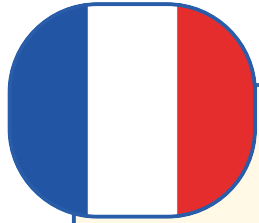
Poleg šol obstaja **le malo vladnih pobud, ki bi se osredotočale posebej na izobraževanje o EU**. Programi državljanske vzgoje, kot so tisti, ki jih vodi Bundeszentrale für politische Bildung, večinoma obravnavajo nemške politične sisteme, **z EU povezana vprašanja pa se obravnavajo kot sekundarna**. Celo v nacionalni shemi prostovoljnega dela ("Freiwilligendienste") ne obstajajo strukturirane evropske državljanske vsebine.

Organizacije civilne družbe si močno prizadevajo premostiti to vrzel. Nevladne organizacije, kot so centri Europe Direct, obiskujejo šole, izvajajo delavnice in z mladimi razpravljajo o evropskih temah. Vendar so te pobude **pogosto kratkoročne, odvijajo se le v mestih, poleg tega pa so tudi premalo financirane, kar omejuje njihov vpliv**, zlasti na podežlju ali v prikrajšanih območjih. Pomanjkljivo je tudi medijsko poročanje o temah, povezanih z EU, saj **se vprašanja EU pojavljajo predvsem med odmevnimi dogodki**, kot so vojna v Ukrajini ali volitve v EU.

Ta neenaka in neenakomerna situacija ima za posledico na splošno nizko znanje in sodelovanje državljanov v EU kljub pozitivnemu dojemanju EU: čeprav **76 % prebivalcev Nemčije meni, da članstvo v EU koristi njihovi državi**, sodeč po rezultatih **posebne raziskave Eurobarometra za leto 2025, raziskava EP Youth Survey za leto 2024** navaja, da 51 % mladih v Nemčiji meni, da o EU vedo "le malo" ali "nič", pri čemer je delež takšnih mladih višji od deleža tistih, ki o EU vedo "veliko" ali "precej".

Izobraževanje o EU

Stanje v Franciji

V Franciji je izobraževanje o Evropski uniji v celotnem formalnem sektorju razdrobljeno in neenakomerno. Teme s področja EU so sicer prisotne pri pouku zgodovine, geografije, državljanske vzgoje in jezikov, vendar pa se globina in pristop razlikujeta od šole do šole ter sta pogosto oblikovana z nacionalnega vidika. Učitelji pogosto niso deležni začetnega in stalnega usposabljanja o temah EU, zaradi česar niso dovolj pripravljeni, da bi lahko učencem posredovali pomen EU.

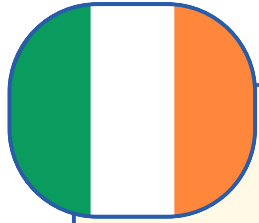
Vse več je programov, ki jih vodi vlada in ki se razvijajo izven konteksta obveznega šolanja, na primer mreže za pomoč šolam pri izvajanju evropskih projektov in izmenjav, kot je DRAREIC (Délégation régionale académique aux relations européennes et internationales et à la coopération). Posebno pomembne so dejavnosti v okviru oznake Euroscol, ki jo je do sredine leta 2023 prejelo več kot 1.100 šol za udeleževanje na področju EU. Nacionalni dogodki, kot je "Joli Mois de l'Europe", so namenjeni spodbujanju ozaveščenosti in priložnostim za mobilnost v EU, vendar se še vedno pojavljajo pomisleki glede tega, kako globoko te pobude spodbujajo občutek državljanstva EU.

Akterji civilne družbe, od medijev do nevladnih organizacij, sicer dopolnjujejo formalna in vladna prizadevanja, vendar se soočajo z omejitvami. Televizijska serija "Parlement" je pritegnila na milijone gledalcev k lahkotnim vsebinam, povezanim z EU, združenja, kot so centri Europe Direct, pa prinašajo delavnice EU v učilnice. Vendar so takšna prizadevanja odvisna od projektnega financiranja in so pogosto bolj dejavna v mestih.

Javno poznavanje in dožemanje EU v Franciji kažeta, da obstajajo še številne priložnosti in izzivi. Rezultati posebne raziskave Eurobarometra za leto 2025 so pokazali, da 65 % anketirancev v Franciji sicer meni, da članstvo v EU koristi njihovi državi, sodeč po rezultatih raziskave EP Youth Survey 2024 pa le 37 % mladih v Franciji meni, da o EU vedo "veliko" ali "precej", kar kaže na izjemen kontrast, saj je stopnja zanimanja za EU med mladimi francoskimi državljani visoka, vendar o njej vedo le malo.

Izobraževanje o EU

Stanje na Irskem

Na Irskem sta Evropa in EU prisotni v več učnih načrtih za srednje šole, vendar so te teme običajno prisotne le v omejenem obsegu in niso obvezne za izpite: v nižjem ciklu (Junior Cycle) se učenci srečajo le z eno jasno omembo EU, ki se osredotoča na razumevanje demokratičnih institucij, v višjem ciklu (Senior Cycle) pa so teme, povezane z EU, neobvezne in so bile v letu 2024/2025 prisotne le v malce več kot 100 šolah. Večina učiteljev ni deležna posebnega usposabljanja na področju EU, mnogi pa se omejujejo le na kontekst Irske, ker se soočajo s časovnimi omejitvami in omejenim številom ur: celo učitelji, ki izvajajo specializirani učni načrt "Politika in družba", poročajo, da so jim v dvoletnem višjem ciklu (Senior Cycle) za razpravo o vseh temah, povezanih z EU, na voljo le 4 ure.

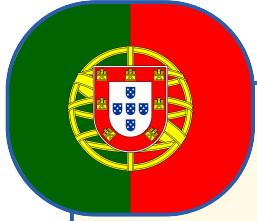
Irska vlada financira pobudo Communicating Europe Initiative, ki podpira simulacije EU za študente in podobne dogodke, drugo povezano vladno financiranje pa se ne osredotoča na teme EU. Na Irskem ni namenske ustanove za državljansko vzgojo, beležijo pa tudi le sporadična prizadevanja.

Sodelovanje civilne družbe predstavljajo skupine, kot je European Movement Ireland, ki v sodelovanju z vlado zagotavlja informacije o EU na vseh ravneh izobraževanja. Čeprav je ta pristop sicer proaktiven, je bolj namenjen sporočanju dosežkov EU kot spodbujanju razprav. Centri Europe Direct zagotavljajo dodatno ozaveščanje, sicer pa je poročanje o civilni družbi in novicah iz EU v irskih medijih še vedno omejeno. Glavni irski televizijski kanal ima na primer samo enega pomembnega televizijskega dopisnika s sedežem v Bruslju, kar dokazuje nišni status novic o EU, ki ne obravnavajo pomembnih kriz ali dogodkov.

Čeprav rezultati [EP Youth Survey 2024](#) kažejo, da 61 % irske mladine meni, da o EU vedo "veliko" ali "precej", kar je eden od največjih deležev v vseh državah EU, je tudi ta rezultat še vedno precej daleč od 91 % vseh prebivalcev, ki menijo, da članstvo v EU koristi njihovi državi, sodeč po rezultatih [posebne raziskave Eurobarometra za leto 2025](#).

Izobraževanje o EU

Stanje na Portugalskem

Na Portugalskem formalno obravnavajo Evropo in EU prek učnega načrta Državljanstvo in razvoj (CD), do določene mere pa tudi med urami zgodovine, geografije, ekonomije in tujih jezikov. Čeprav obstaja trden politični okvir, s pomočjo katerega bi državljanstvo lahko postalo steber izobraževanja, **pa je izvajanje tega okvira nedosledno** in se močno razlikuje glede na posamezne prednostne naloge šole in sodelovanje učiteljev. Učitelji pogosto niso deležni specializiranega usposabljanja ali tudi sami ne vedo dovolj o temah EU, le malo pa jih v razredu aktivno uporablja interaktivne ali digitalne učne vire na področju EU.

Na Portugalskem ni namenskega javnega zavoda za državljansko vzgojo, **državne pobude pa se le redko osredotočajo posebej na EU**. Namesto tega nacionalna prizadevanja poudarjajo splošne državljanske vrednote, pri čemer se vsebina, povezana z EU, pojavlja predvsem v programih mobilnosti, kot sta Erasmus+ ali European Solidarity Corps. Vendar pa so stopnje udeležbe učencev, mlajših od 18 let, v teh programih še naprej relativno nizke, prav tako pa zunaj šolskih okvirov ne organizirajo **nacionalnega "državlanskega dne" ali podobnih državljskih dejavnosti, osredotočenih na EU**.

Nevladne organizacije, kot sta European Movement Portugal in Associação Europeia de Professores, so sicer dejavne na področju izobraževanja o EU, vendar se podružnice **večinoma nahajajo le v Lizboni in Portu, poleg tega pa so odvisne od kratkoročnih štipendij**. Ozaveščanje na podeželju in trajnostni nacionalni programi so omejeni. Portugalski mediji pokrivajo tudi teme EU, predvsem med večjimi dogodki, kot so volitve ali krize, državljanstva ali pravic pa ne obravnavajo na dosleden način.

Navdušujočih 91 % prebivalcev Portugalske meni, da članstvo v EU koristi njihovi državi, sodeč po rezultatih posebne raziskave Eurobarometra za leto 2025, 33 % portugalske mladine pa je v EP Youth Survey 2024 navedlo, da ne razumejo EU (na vprašanje so odgovorili z "ne dosti" ali "sploh ne").

Izobraževanje o EU

Stanje v Sloveniji

Državljanstvo in državljanska vzgoja sta v slovenski učni načrt vključena od osnovne do srednje šole. Predmet "Aktivno državljanstvo" spada med obvezne izbrine vsebine in se izvaja predvsem v obliki medpredmetnih projektov, s študijskimi obiski in skupinskim delom, ne pa kot samostojni predmet, prav tako pa tudi ne zagotavlja izrecnega poudarka na državljanstvu EU, njenih institucijah ali pravicah, ampak širši sliki aktivnega udejstvovanja tudi skozi organizacije civilne družbe. Učitelji pogosto niso deležni posebnega usposabljanja in nimajo posebnih kvalifikacij na tem področju, saj so večinoma specializirani za druge predmete, kot sta zgodovina ali geografija, v okviru svojih predmetov pa tudi prejemajo le omejeno podporo za interaktivno poučevanje ali poučevanje, osredotočeno na EU. Obstaja pa sicer vrsto usposabljanj v sklopu sistema KATIS.

Vlada in institucije EU v Sloveniji se v svojih prizadevanjih osredotočajo predvsem na razumevanje pomena aktivnega državljanstva, vključevanja javnosti, kar zadeva obveščanje o projektih, ki jih financira EU, in pozitivnem učinku takšnih projektov. To sicer krepi ozaveščenost o koristih EU, vendar ne obstaja nobena posebna nacionalna institucija, ki bi bila namenjena izključno državljanski vzgoji, izven okvirov formalnega izobraževanja pa nimamo entitete, ki bi bila usmerjena zgolj v razumevanje pravic in institucij EU.

Slovenske nevladne organizacije dejavno delujejo na področju neformalnega državljanskega izobraževanja in pogosto vodijo projektne pobude o temah, kot so človekove pravice, demokratična udeležba in prostovoljstvo, pri čemer te pobude ne dosežejo vseh delov države v enaki meri. Večina nevladnih organizacij pa se lahko zanese le na nestabilno financiranje na osnovi vsakega projekta posebej, poleg tega pa se običajno tudi osredotočajo le na mestna območja. Medijsko poročanje o temah, povezanih z EU in z Evropo, ostaja še naprej usmerjeno le v določene dogodke, z izjemo večjih kriz ali volitev pa je takšno poročanje omejeno, zaradi česar državljani na dnevni ravni niso pogosto izpostavljeni takšnim temam.

Čeprav je javno mnenje o EU v Sloveniji danes precej pozitivno, saj sodeč po rezultatih posebne raziskave Eurobarometra za leto 2025 79 % celotne populacije meni, da članstvo v EU koristi njihovi državi, pa rezultati EP YouthSurvey 2024 kažejo, da le 51 % mladih v Sloveniji meni, da o EU vedo "veliko" ali "precej".

Mladinski delavci in njihova priporočila za boljše izobraževanje o EU

Na podlagi pilotnih pobud, ki se izvajajo v okviru projekta Erasmus+ CitiGen 'Z, je očitno, da sta **mladinski sektor in neformalno izobraževanje zelo koristni vstopni točki za ponovno povezovanje mladih z Evropsko unijo**. V teh sektorjih se zagotavlja prostor za dialog, eksperimentiranje in demokratično udejstvovanje, **kar lahko učinkovito podpira in dopolnjuje širša prizadevanja za ozaveščanje mlajših državljanov o EU**, v sinergiji s sektorjem formalnega izobraževanja.

Vendar pa sta zlasti mladinski sektor in področje neformalnega izobraževanja na splošno še vedno premalo strukturirana in opremljena, ko govorimo o izobraževanju, povezanem z EU, bodisi v smislu vsebine, metodologij ali strokovnega razvoja mladinskih delavcev.

V tem okviru in v skladu z **načeli Reykjavíške deklaracije iz leta 2023 ("United around our values" – Združujejo nas naše vrednote) ter dela partnerstva EU – Council of Europe Youth Partnership** si naslednja priporočila, ki so jih razvili in na terenu preizkusili mladinski delavci in partnerji, ki so se z izobraževalnimi metodami EU spoznali prek projekta CitiGen'Z, prizadevajo za **vodenje oblikovalcev politike, mladih strokovnjakov in strokovnjakov na področju izobraževanja na ravni EU ter na nacionalnih ravneh v smeri bolj vplivnih, dostopnih in aktivnih izobraževalnih strategij za državljanstvo v EU**.

Za institucije EU in EACEA

Opolnomočenje mladinskih delavcev kot izobraževalcev o EU

- **Podprite široko razširjanje postopnih smernic in vizualno privlačnih dejavnosti, pripravljenih za uporabo, z odobrenimi "kompleti orodij za izobraževanje o EU"**, ki so zasnovani posebej za neformalna učna okolja: pri tem vam je lahko v pomoč naš "komplet orodij za mladinske delavce" CitiGen'Z! Komplet je zasnovan kot preprost in konkreten pripomoček, ki se namesto na pretirano teoretične ideje osredotoča na ukrepanje, za razliko od le malo poznane kompleta "T-KIT 7 o evropskem državljanstvu v mladinskem delu", ki ga je razvilo partnerstvo EU – CoE Youth.
- **Podpirajte pobude za krepitev zmogljivosti, kot je "usposabljanje za vodje usposabljanja", da bodo mladinski delavci lahko razvili lastno razumevanje državljanstva v EU in omogočili lokalno prilagoditev virov.** Pripravijo se lahko ukrepi, enakovredni programu "Sodelovanje mladih" Erasmus+, ki omogočajo lokalna, regionalna in nacionalna usposabljanja, ki se osredotočajo na metode izobraževanja o državljanstvu v EU
- **Med mladinskimi delavci spodbujajte razmislek o vlogi**, ki jo imajo kot evropski državljani, in opredelite pomembne teme na področju EU, ki bi lahko zanimale njihovo občinstvo.
- **Razvijte ponavljajoča se usposabljanja za mladinske delavce o vrednotah in demokraciji v EU prek nacionalnih agencij**, ne le na ravni EU in na nacionalni ravni, temveč tudi na regionalni ravni, da bi dosegli več mladinskih delavcev.
- Vzpostavite ponavljajoč se tok financiranja Erasmus+, namenjen evropskemu državljanstvu izobraževanju mladinskih delavcev, ki bi omogočal redna, visokokakovostna usposabljanja in programe lokalnega državljanstva. To bi lahko spadalo pod Ključni ukrep 3 kot ekvivalent ukrepom Jean Monnet na področju mladinskega dela!

Poskrbite za trajnostnost in prepoznavnost najuspešnejših pobud za državljansko vzgojo v EU

- **Okrepite ponavljajoče se dolgoročneje financiranje visokokakovostnega izobraževalnega gradiva in orodij prek programa Erasmus+**, da se omejijo odvečni projekti in hkrati podpre stalno spodbujanje ter nenehno izboljševanje virov, ki so se že izkazali za najučinkovitejše.

- Aktivno promovirajte rezultate projektov najboljše prakse, kot so videoposnetki, priročniki in orodja za dejavnosti, prek uradnih kanalov: povežite izbrane vire prek Erasmus+ Guide, da dosežete kar najširše potencialno občinstvo mladinskih nevladnih organizacij, vključenih v sodelovanje v EU, in izrecno promovirajte projekte, ki so v podatkovni zbirki rezultatov Erasmus+ označeni kot "dobra praksa", prek glasil nacionalnih agencij, da znatno povečate njihov učinek.

Okrepite prepoznavnost in privlačnost EU med mladimi Evropejci

- **Vzpostavite komunikacijo na platformah in v formatih, ki so med pripadniki "generacije Z" najbolj priljubljeni** (Instagram, TikTok, kratki videoposnetki, meme-i) ter uporabite privlačno vsebino o trenutnih temah, s katerimi se bodo lahko poistovetili.
- **Vprašanja EU obravnavajte pregledno, vključno s pozitivnimi in zahtevnimi vidiki**, da tako poskrbite za krepitev pristnosti in zaupanja.
- **Za dosledno sodelovanje z mladimi poskrbite z rednimi objavami**, interaktivnimi izzivi in funkcijami, ki temeljijo na trendih.
- **Smiselno in poenoteno promovirajte Dan Evrope v vseh državah članicah**, na primer z zastavami EU na javnem prevozu ali na šolskih tekmovanjih.

Okrepite izobraževanje o EU s hibridnimi in igrificiranimi platformami

- **Ustvarite digitalna vozlišča po vsej EU, v katerih bi se informativni viri združili z interaktivnimi orodji**, kot so kvizi, igrificirane učne poti in video izzivi.
- **Zavzemajte se za zabavno in dostopno podobo EU** z uporabo dostopnih učnih metod, osredotočenih na mlade.
- **Redno objavljajte več natečajev na temo EU**, poleg DiscoverEU, da bi dosegli širši krog mladih in jim omogočili bolj priložnostne načine za sodelovanje z EU na igriv način (žal prav vsi ne morejo izkoristiti prednosti brezplačne vozovnice Interrail pri 18 letih!).
- **Izkoristite mreže, kot so Eurodesk, centri Europe Direct, nacionalne agencije Erasmus+ in European Youth Forum**, za zagotavljanje kar najboljšega ozaveščanja in sodelovanja.

Za mlade in neformalne organizacije

Okrepite medsebojne pristope in pristope, ki jih vodijo mladi, k izobraževanju o državljanstvu v EU

- **Vključite strukturirane medsebojne komponente v projekte državljanske vzgoje o EU**, ki bodo mladim udeležencem omogočali, da soustvarjajo in spodbujajo razvoj vsebine in dejavnosti.
- **Spodbujajte učenje skozi gradivo**, ki ga oblikujejo mladi (npr. videoposnetki, infografike, kampanje), s čimer bodo rezultati bolj ustrezni, saj bodo vključevali tudi njihovo ciljno skupino.
- **Poskrbite za podporna okolja** (npr. univerzitetne kavarne, mladim prijazna prizorišča), ki spodbujajo zaupanje, medsebojno podporo in odprto izražanje med mladimi.

Prednostno uporabljajte prilagodljive oblike, osredotočene na mlade

- **Oblikujte prilagodljive dejavnosti, ki temeljijo na njihovih interesih**, kot so odprte razprave, ustvarjalne delavnice in praktični projekti, za gradnjo mostov med nacionalnim in lokalnim kontekstom ter na ravni EU.
- **Zamenjajte okorele učne načrte s participativnimi oblikami**, ki demokratične teme povezujejo z vsakdanjim življenjem in interesi mladih.

Razvijte strukturirane poti državljanstva v EU, povezane z mobilnostjo

- **Ustvarite progresivne učne poti, ki bodo vrhunec dosegle v dejanskih priložnostih za mobilnost** (npr. mladinske izmenjave, prostovoljstvo), da bodo koncepti EU postali bolj oprijemljivi in da se bodo lahko zato bolje poistovetili z njimi.
- **Programi naj se osredotočijo na kolektivne oblike učenja**, kot so skupinsko delo, pričevanja iz resničnega življenja in dialogi.
- **Kritična refleksija in priprava predlogov naj postanejo del učne izkušnje**, da mlade tako spodbudijo k dejavnemu oblikovanju svoje državljanske poti.

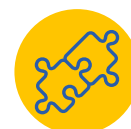
Izvajajte inovativne oblike državlanskega udejstvovanja v EU

- **Organizirajte "ideatone" na temo EU, na katerih bodo mladi razmišljali in soustvarjali** učinkovite rešitve za dejanske izzive, s katerimi se sooča družba.
- **Uporabite orodja za izkustveno učenje, vključno s simulacijami, igranjem vlog in gibljivimi razpravami,** za spodbujanje globljega, praktičnega razumevanja.

Okrepite medsektorska lokalna partnerstva

- **Spodbujajte sodelovanje med šolami, občinami in mladinskimi nevladnimi organizacijami za ustvarjanje podpornega ekosistema za državljansko vzgojo,** ki bo ustvaril sinergije med formalnim in neformalnim izobraževanjem.
- **Te mreže uporabite, da z njimi dosežete mlade,** ki sicer morda ne bodo iskali priložnosti za učenje, povezanih z EU, ter okrepite učinek in trajnost takšnih ukrepov.

Vključite izobraževanje o EU v pripravo na evropsko mobilnost

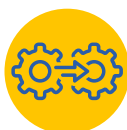
- **Udeležencem formalnih in neformalnih programov mobilnosti** (Erasmus+ in ESC) še pred odhodom zagotovite učne poti, ki ne bodo zajemale le medkulturnih spretnosti, temveč tudi institucije, pravice in vrednote EU.
- **Poskrbite, da bodo mladi odpotovali s trdno ukoreninjenim znanjem na področju evropskega državljanstva,** kar bo okrepilo njihove osebne izkušnje in ozaveščenost o EU.

Za države članice in nacionalne agencije Erasmus+

Vključite izobraževanje o državljanstvu v EU v usposabljanje učiteljev in šolske učne načrte

- **Izobraževanje o državljanstvu v EU naj se v celoti vključi v usposabljanje bodočih učiteljev na primarni in sekundarni ravni**, kar zahteva reformo učnih načrtov v programih izobraževanja učiteljev.
- **Zagotovite, da se bodo teme EU sistematično vključile v državljanske učne načrte za učence na vseh ravneh šole**, s čimer se bo premostila trenutna vrzel med skupnostnimi, nacionalnimi in globalnimi temami, evropska raven pa bo predstavljena na bolj izrazit in koherenten način.
- **Nacionalnim organom za učne načrte naročite, naj ponovno ocenijo in okrepijo pomen izobraževanja o državljanstvu EU** na vseh zadevnih predmetnih področjih.
- **Spodbujajte sodelovanje in sinergijo med formalnim izobraževanjem in mladinskim sektorjem**, da se izkoristijo njune komplementarne prednosti, s čimer se zagotovi, da nobeden od sektorjev ni prepuščen samemu sebi, ko pride do reševanja potreb po izobraževanju o EU

Vključite izobraževanje o državljanstvu v EU v usposabljanje mladinskih delavcev

- **Uvedite namenske module državljanstva v EU v začetno in stalno strokovno usposabljanje mladinskih delavcev** na nacionalni ravni.
- **Ustvarite jasne poti za mladinske delavce, da bodo lahko dostopali do posodobljenega usposabljanja o temah EU**, kar jim bo omogočilo, da bodo skupaj s šolami učinkovito prispevali k neformalnemu izobraževanju o državljanstvu v EU.

Projektne ideje mladih Evropejcev za večjo povezanost mladih z EU

V okviru projekta CitiGenZ so mladi prispevali k oblikovanju prihodnosti izobraževanja o EU, ne le s preizkušanjem, izkoriščanjem in izboljševanjem vsebin ter dejavnosti, ki so jih razvili partnerji, temveč tudi **z lastno ustvarjalnostjo in razvijanjem predlogov, ki bi prispevali k temu, da je EU bolj relevantna in dostopna za njihove vrstnike.**

Mednarodni Ideaton je zagotovil popoln okvir in podporo za sprostitve njihovega ustvarjalnega potenciala. Na dogodku, ki ga je od **22. do 27. junija 2025** gostila **organizacija PiNA v Kopru**, se je zbralo več kot **20 mladih iz Francije, Slovenije, Irske, Nemčije in Portugalske.**

Kaj je Ideaton?

Gre za različico "hekatona", saj je tudi to participativna metoda, ki omogoča, da mladim zagotovimo vire, prostor, priložnosti in podporo za aktivno vključevanje v javne zadeve.

Kako? Skupina mladih se razdeli v ekipe, nato pa se vsi soočijo z istim izzivom: **razviti ideje za reševanje specifičnega družbenega vprašanja.** Fasilitatorji metode Ideaton pa jih vodijo k iskanju lastnih rešitev.

Prednosti? Krepitev **vključevanja mladih** in njihovega vpliva na lokalne skupnosti, spodbujanje njihovega **aktivnega vključevanja v vlogi državljanov**, razvijanje spretnosti sodelovanja in tudi izboljševanje ustreznosti projektov, saj ima to pot besedo prav zadevna ciljna skupina!

SCAN ME

V štirih intenzivnih dneh, polnih sodelovanja, so si udeleženci v skupinah prizadevali za razrešitev osrednjega izziva: **kako lahko Evropsko unijo približamo mladim in poskrbimo, da bo izobraževanje o EU bolj angažirano in smiselno?**

Rezultat? Šest konkretnih idej za projekte s pravim potencialom:

- **Šolsko tekmovanje med mesecem Evrope**, ki bo spodbudilo sodelovanje mladih,
- Spletna stran, **ki bi učiteljem omogočila ustvarjalna orodja za poučevanje o EU**,
- **Ozaveščevalna kampanja** za krepitev glasu mladih v institucijah EU,
- **Umetniški projekt za ustvarjanje povezav in občutka pripadnosti v EU** s pomočjo ustvarjalnega in sodelovalnega izražanja,
- **Pobuda, ki podpira svobodo izražanja mladih in spodbuja mlade k sodelovanju** k državljanskim konzultacijam/posvetovanjem,
- **Mednarodna pripravništva**, ki razširjajo priložnosti za mlade diplomante.

Partnerji CitiGenZ bodo zdaj podprli te udeležence pri izvajanju njihovih projektnih idej. Vendar lahko s podobnimi projekti navdihnejo tudi druge, zato v nadaljevanju sledi več podrobnosti o načrtih mladih udeležencev CitiGenZ!

Mesec EU

Šolsko tekmovanje, ki bo spodbudilo zanimanje

Zakaj je projekt relevanten?

Mesec EU obravnava pomanjkanje razumevanja med mladimi Evropejci o tem, kako deluje EU in kakšen vpliv ima, pa tudi njihovo željo po tem, da bi o teh temah izvedeli več že v okviru šolskega učnega načrta. Zato je treba srednješolce (stare od 12 do 15 let) podpirati pri učenju o institucijah, zgodovini in kulturi EU na zanimiv in ustvarjalen način, ki spodbuja zanimanje in informirano udeležbo v demokraciji EU.

Kakšen je načrt?

Mesec EU je umetniško tekmovanje za razrede iz različnih šol, ki združuje dejavnosti, kot so risanje, pisanje, izdelava stripov in snemanje videoposnetkov, pri čemer bi tekmovanje vsako leto obravnavalo različno temo EU.

Šole lahko na tekmovanju sodelujejo tako, da ob podpori lokalnih mladinskih nevladnih organizacij spodbujajo in spremljajo svoje učence, da ustvarijo medijsko/umetniško delo, ki obravnava izbrano temo EU. Pozneje lahko tako udeleženci kot širša javnost glasujejo za svojo najljubšo stvaritev, zmagovalni razred pa osvoji potovanje v Bruselj!

Kakšni so rezultati?

Pričakuje se, da bo projekt Mesec EU spodbudil konkurenčni duh udeležencev za krepitev znanja in povečanje motivacije na področju EU med mladimi najstniki s kombinacijo zabave, ustvarjalnosti, timskega dela in učenja v privlačnem tekmovanju. Negoval naj bi ustvarjalne spretnosti, vzbudil zanimanje za EU in poskrbel za verižno reakcijo, ki bo mlade opolnomočila, da se tudi sami vključijo v demokratično življenje Evrope.

EdUcate

Platforma za podporo učiteljem in učencem

Zakaj je projekt relevanten?

Platforma EdUcate obravnava nizko stopnjo znanja in sodelovanja v EU med mladimi, starimi od 15 do 18 let, pa tudi enega od glavnih vzrokov za to: pomanjkanje strukturiranega, nepristranskega izobraževanja o EU, vladi in pravu, zaradi česar se učenci in učitelji borijo s političnim nerazumevanjem, kar zmanjšuje udeležbo mladih in odtuja budoče volivce v EU. **Platforma EdUcate si prizadeva spremeniti ta trend z opolnomočenjem učencev in učiteljev, da se na dostopen in nepristranski način seznanijo z osnovami EU**, kar bo na koncu povečalo volilno udeležbo mladih in njihov občutek evropske identitete.

Kakšen je načrt?

V dveh do treh letih bi platforma EdUcate vključila na stotine učencev in več deset učiteljev iz več srednjih šol v širok nabor dejavnosti, vključno s **spletnimi viri, informativnimi knjižicami, interaktivnimi igrami, učnimi načrti in mobilnim spletnim mestom**.

Ideja je centralizacija, **večja dostopnost in uporabniku prijazna izkušnja, pa tudi dopolnitev obstoječih učnih virov o EU z delavnicami, fokusnimi skupinami in simulacijami modela EU**, da bi tako učencem kot tudi učiteljem pomagali pri obravnavanju razpoložljivega gradiva in izvajanju konkretnih učnih dejavnosti o EU.

Kakšni so rezultati?

Pričakuje se, da bo platforma EdUcate izboljšala znanje in odnos do EU med srednješolci, opremila učitelje z orodji, ki bodo pripravljena za uporabo, in opolnomočila učence, da postanejo aktivni in dobro obveščeni evropski državljani, kar bo pomagalo premostiti vrzel med mladimi in institucijami EU ter spodbudilo udeležbo mladih v državljanskem življenju.

EUth Power

Ozaveščanje za krepitev glasu mladih

Zakaj je projekt relevanten?

Projekt EUth Power obravnava **nezadostno zastopanost mladih v Evropskem parlamentu**, kjer je le 6 % poslancev Evropskega parlamenta mlajših od 35 let, kljub temu, da mladi predstavljajo petino prebivalstva v EU. Mnogi mladi Evropejci namreč čutijo določeno razdvojenost od institucij EU in njihovega vpliva ne razumejo dovolj, večina pa jih pravi, da o EU ne vedo prav dosti. Projekt je zato namenjen izobraževanju, vključevanju in opolnomočenju mladih, da okrepijo svojo politično zastopanost in povezavo z evropsko demokracijo.

Kakšen je načrt?

V okviru projekta EUth Power bi se v dveh letih organizirala kombinacija učnih, razpravnih in komunikacijskih dejavnosti v okviru **široke zagovorniške kampanje, ki spodbuja boljšo zastopanost mladih v EP**.

Projekt bi vključil univerzitetne študente, ki se osredotočajo na politične in družbene vede, prek debat o EU, simulacij, razprav o politikah in praktičnih delavnic. Ključne dejavnosti vključujejo nacionalne dogodke (razprave, usposabljanja), mednarodni vrh v Bruslju za razpravo o mladinskih kvotah in obisk Evropskega parlamenta ter čezmejno komunikacijsko kampanjo za spodbujanje mladih kandidatov na prihodnjih volitvah v EU.

Kakšni so rezultati?

Pričakuje se, da bo projekt okrepil znanje mladih o politikah EU in zaupanje v udeležbo, odprl razpravo in zbral mnenja mladih o kvotah, pripravil dokument o politiki, ki bo obravnaval koristi povečanja zastopanosti mladih, in aktivno razširil priporočila.

Symploke

Vključevanje in povezovanje z EU prek umetnosti

Zakaj je projekt relevanten?

Projekt Συμπλοκή (symploke ali "zapleteno") **se osredotoča na naraščajočo osamljenost in pomanjkanje pripadnosti, ki ju doživljajo mladi Evropejci**, zlasti po pandemiji COVID-19: skoraj polovica mladih v EU je leta 2023 poročala o čustvenih ali psihosocialnih težavah, medtem ko se je le 54 % mladih, starih od 15 do 24 let, opredelilo za Evropejce (Eurobarometer 2020). Mnogi mladi čutijo, da so izključeni iz svoje lokalne in širše evropske skupnosti, kar vpliva na njihovo duševno zdravje in angažiranost.

Kakšen je načrt?

Projekt Symploke bo **v treh letih zgradil skupnostno mrežo, ki bo poskrbela za ustvarjalne prostore za mlade (15 – 30 let) v več evropskih državah**. Lokalne nevladne organizacije in občine bodo zagotovile prizorišča, umetniški psihologi pa bodo podpirali mlade udeležence pri ustvarjanju lastne sodelovalne umetnosti.

Mladi bodo s pomočjo **delavnic, likovnih sestankov in krepitevijo zmogljivosti na področju duševnega zdravja** sami oblikovali vsebine in upravljali svoje ustvarjalne prostore. Njihova sodelovalna umetnost se bo prek mladinskih izmenjav selila iz države v državo, se z vsakim srečanjem še bolj obogatila in se spremenila v potovalno umetniško razstavo, ki bo povezovala mlade na mednarodni ravni.

Kakšni so rezultati?

Cilj projekta Symploke je zmanjšati izolacijo mladih in spodbujati občutek pripadnosti EU, hkrati pa omogočiti mladim udeležencem, da razvijejo ustvarjalne, socialne in organizacijske spretnosti ter izrazijo svoje mnenje in ustvarjalnost pri ustvarjanju umetniških razstav, ki pomagajo pri vključevanju širšega občinstva v dialog o identiteti EU.

Speak Up

Večja udeležba mladih na posvetovanjih EU

Zakaj je projekt relevanten?

Udeležba mladih v demokratičnem življenju po vsej Evropi je zaskrbljujoče nizka: raziskava EP Youth Survey iz leta 2024 navaja, da se samo 23 % mladih Evropejcev počuti slišane na ravni EU, na splošno pa prevladuje občutek zmede glede njihovih pravic in razpoložljivih platform za državljansko udejstvovanje. Razdrobljeni spletni viri, zapleten jezik institucij in nezaupanje mlade še dodatno odvrčajo od političnega udejstvovanja. Obstaja jasna **potreba po enotnem, dostopnem in mladim prijaznem digitalnem prostoru, v katerem bi bile na enem mestu zbrane zanesljive informacije in ki bi spodbujal odprto izražanje, svobodo govora ter izkoriščanje demokratičnih pravic**

Kakšen je načrt?

V dveh letih namerava projekt SpeakUp razviti interaktivno, večjezično in centralizirano spletno mesto, prilagojeno mladim, starim od 16 do 30 let, zlasti tistim, ki niso vključeni v obstoječe demokratične procese.

Glavne dejavnosti bi vključevale: **oblikovanje enotne, osrednje platforme za lažji dostop do javnih posvetovanj EU za mlade ter prispevanje k njim, pa tudi za usposabljanje študentov in osebja nevladnih organizacij**, ki bodo delovali v vlogi spodbujevalcev za podporo drugim mladim pri uporabi platforme. Ta platforma bi se v pilotni fazi najprej preizkusila v štirih državah in se nato razširila na celotno EU.

Kakšni so rezultati?

Namen projekta je okrepiti ozaveščenost mladih in razumevanje svobode izražanja ter orodij, ki v EU poskrbijo, da je ta svoboda izražanja tudi realnost, ter konkretnije omogočiti sodelovanje več mladih Evropejcev v spletnih posvetovanjih, ki jih organizirajo institucije EU.

Degree2Career

Mednarodna pripravništva za študente družboslovja

Zakaj je projekt relevanten?

Projekt Degree2Career obravnava **vrzel med družboslovnim izobraževanjem in ustreznimi zaposlitvami v Evropi**. Kljub visoki stopnji zaposlenosti mladih v nekaterih sektorjih mnogi diplomanti ne delajo na področju, za katerega so se izobrazili, saj obstaja neskladje med akademskimi potmi in potrebami na trgu dela. Projekt se osredotoča na to nepovezanost in spodbuja **tesnejše vezi med univerzami, nevladnimi organizacijami in delovnimi mesti**, zaradi česar se krepijo možnosti zaposlitve za diplomante družboslovja.

Kakšen je načrt?

Projekt Degree2Career v dveh letih načrtuje **spodbujanje medsektorskega sodelovanja med univerzami in nevladnimi organizacijami za razvoj prilagojene mednarodne sheme pripravništva za študente družboslovja**.

Vsaka država izbere študente, stare od 18 do 25 let, za mednarodno prakso, povezano z družboslovjem, v partnerskih nevladnih organizacijah in njihovih mrežah. Po strukturiranem postopku zaposlovanja in usklajevanja, vključno z dodelitvijo mentorja, usmeritvijo in smernicami za pravično pripravništvo, se udeleženci vključijo v praktično pripravništvo, ki ga podpirajo usposobljeni mentorji, njihovo vključevanje na trg dela po opravljenem pripravništvu pa se primerja z neudeleženci, da se analizira učinek.

Kakšni so rezultati?

Pričakovati je, da bo projekt Degree2Career povečal stopnjo zaposlitve na zadevnem področju med diplomanti družboslovja, izboljšal njihovo zaupanje in praktične spretnosti ter vzpostavil močnejše povezave med vključenimi družboslovnimi univerzami in nevladnimi organizacijami. Po prikazu vpliva izvedenega okvira se načrtuje tudi njegova razširitev na še več držav in, sčasoma, na celotno EU.

DATUM OBJAVE

September 2025

PROJEKT

EU CitigenZ je partnerstvo v okviru Erasmus+ Partnerstva za sodelovanje (nr. 2023-1-FR02-KA220-YOU-000153878),

katerega cilj je spodbujanje pripadnosti EU med mladimi iz "generacije Z". Da bi dosegli ta cilj, so partnerji pripravili vsebine za ozaveščanje o temah, ki zadevajo EU, ki so namenjene mladim "zoomerjem" in do katerih je mogoče dostopati prek spletnih kampanj, spletne platforme, na kateri so na voljo "učne škatle" (Learning Boxes) o 50 temah EU, ter priročnika, namenjenega mladinskim delavcem, ki želijo skupaj z udeleženci svojih delavnic krepiti ozaveščenost o EU. Te vsebine so namenjene za usposabljanje mladinskih delavcev in mladih. Več informacij je na voljo na spletni strani www.citigenz.eu

PARTNERJI

Pistes Solidaires (Coordinator)

www.pistes-solidaires.fr

Associação Mais Cidadania

www.maiscidadania.pt

PiNA

www.pina.si

University College Cork

www.ucc.ie

YES Forum

www.yes-forum.eu

IZJAVA

Ta projekt je bil financiran s podporo Evropske komisije. Ta publikacija odraža samo mnenje avtorja in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo podatkov, ki jih publikacija vsebuje.

pistes solidaires

pina

